četrtek, 11. marec 2021

P9_TA(2021)0081

Gensko spremenjena koruza MZIR098 (SYN-ØØØ98-3)

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. marca 2021 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MZIR098 (SYN-ØØØ98-3), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (D070620/02 – 2021/2554(RSP))

(2021/C 474/07)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju osnutka izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MZIR098 (SYN-ØØØ98-3), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (D070620/02,

— ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2003 o gensko spremenjenih živilih in krmi ([1]) in zlasti členov 7(3) ter 19(3),

— ob upoštevanju Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 503/2013 z dne 3. aprila 2013 o vlogah za odobritev gensko spremenjenih živil in krme v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta in o spremembi uredb Komisije (ES) št. 641/2004 in (ES) št. 1981/2006 ([2]),

— ob upoštevanju glasovanja Stalnega odbora za prehranjevalno verigo in zdravje živali iz člena 35 Uredbe (ES) št. 1829/2003, ki je potekalo 11. januarja 2021 in pri katerem ni bilo sprejeto mnenje,

— ob upoštevanju členov 11 in 13 Uredbe (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije ([3]),

— ob upoštevanju mnenja, ki ga je Evropska agencija za varnost hrane (EFSA) sprejela 28. maja 2020 in objavila 26. junija 2020 ([4]),

— ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij, s katerimi je nasprotoval odobritvi gensko spremenjenih organizmov ([5]),

---

([1]) UL L 268, 18.10.2003, str. 1.
([2]) UL L 157, 8.6.2013, str. 1.
([3]) UL L 55, 28.2.2011, str. 13.
([4]) Znanstveno mnenje odbora EFSA za gensko spremenjene organizme o oceni gensko spremenjene koruze MZIR098 za uporabo v živilih in krmi, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 (vloga EFSA-GMO-DE-2017-142), EFSA Journal 2020; 18(6):6171, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2020.6171.
([5]) Evropski parlament je v osmem zakonodajnem obdobju sprejel 36 resolucij, v katerih je nasprotoval odobritvi gensko spremenjenih organizmov. Poleg tega je v devetem zakonodajnem obdobju sprejel naslednje resolucije:
— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. oktobra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0028).
— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. oktobra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o obnovitvi odobritve za dajanje na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0029).

— ob upoštevanju člena 112(2) in (3) Poslovnika,

— ob upoštevanju predloga resolucije Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane,

---

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. oktobra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 in gensko spremenjeno koruzo s kombinacijo dveh, treh ali štirih transformacij MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 in DAS-40278-9, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0030).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. novembra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o obnovitvi odobritve dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeni bombaž LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), so iz njega sestavljeni ali proizvedeni, v promet v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0054).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. novembra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o obnovitvi odobritve dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo MON 89788 (MON-89788-1), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, v promet v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0055).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. novembra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja v promet za proizvode, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 in podkombinacije MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 in NK603 × DAS-40278-9 ali so iz njih sestavljeni ali narejeni, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0056).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. novembra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 in gensko spremenjeno koruzo s kombinacijo dveh, treh, štirih ali petih genskih transformacijskih dogodkov Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 in GA21, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Svet (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0057).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. maja 2020 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0069).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. novembra 2020 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 in gensko spremenjeno koruzo s kombinacijo dveh ali treh transformacij MON 87427, MON 89034, MIR162 in NK603, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg in razveljavitvi Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2018/1111 v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0291).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. novembra 2020 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0292).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. novembra 2020 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 in gensko spremenjeno koruzo s kombinacijo dveh, treh ali štirih transformacij MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 in NK603, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0293).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. decembra 2020 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0365).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. decembra 2020 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 in gensko spremenjeno koruzo s kombinacijo dveh ali treh transformacij MON 87427, MON 89034, MIR162 in MON 87411, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0366).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. decembra 2020 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o obnovitvi odobritve dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MIR604 (SYN-IR6Ø4-5), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0367).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. decembra 2020 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o obnovitvi odobritve dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MON 88017 (MON-88Ø17-3), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0368).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. decembra 2020 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o obnovitvi odobritve dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MON 89034 (MON-89Ø34-3), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejetja besedila, P9_TA(2020)0369).

A. ker je družba Syngenta Crop Protection NV/SA (v nadaljnjem besedilu: vlagatelj) 25. aprila 2017 v skladu s členoma 5 in 17 Uredbe (ES) št. 1829/2003 oddala vlogo za dajanje živil, živilskih sestavin in krme, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MZIR098, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg; ker vloga zajema tudi dajanje proizvodov, ki vsebujejo to gensko spremenjeno koruzo ali so iz nje sestavljeni in so razen za živila in krmo namenjeni tudi za druge vrste uporabe, z izjemo gojenja;

B. ker je agencija EFSA 28. maja 2020 sprejela pozitivno mnenje in ga objavila 26. junija 2020;

C. ker je bila ta koruza gensko spremenjena tako, da je odporna proti herbicidom, ki vsebujejo glufosinat (komplementarni herbicid), in proizvaja dve insekticidni beljakovini (toksina Bt oziroma toksina Cry): Cry3.1Ab in mCry3A, ki sta toksični za nekatere ličinke hroščev, ki se hranijo s koruzo ([6]);

D. ker Uredba (ES) št. 1829/2003 določa, da gensko spremenjena živila in krma ne smejo škodljivo učinkovati na zdravje ljudi, zdravje živali ali okolje in da mora Komisija pri pripravi osnutkov sklepov upoštevati vse ustrezne določbe prava Unije in druge legitimne dejavnike, pomembne za obravnavano zadevo;

E. ker je treba na podlagi Izvedbene uredbe (EU) št. 503/2013 oceniti, ali pričakovane kmetijske prakse vplivajo na izražanje preučevanih ciljev; ker je v skladu z omenjeno izvedbeno uredbo to še posebej pomembno za rastline, ki so odporne proti herbicidom; ker morajo biti poleg tega na različnih lokacijah, izbranih za poskuse na prostem, različne meteorološke in agronomske razmere, v katerih naj bi se poljščina pridelovala;

Pomanjkanje podatkov o izražanju genov in sestavi rastline

F. ker so bili poskusi na prostem za oceno sestave in agronomsko oceno te gensko spremenjene koruze izvedeni le na osmih lokacijah v Združenih državah Amerike, ne pa tudi na drugih relevantnih območjih, kjer se prideluje koruza, na primer v Braziliji, Argentini, Paragvaju ali Urugvaju; ker podatki o ustreznih meteoroloških razmerah, v katerih se lahko rastline gojijo, temeljijo le na podatkih enega leta, tj. leta 2013; ker glufosinat ni bil uporabljen kot komplementarni herbicid v velikih odmerkih, ki bi jih morali pričakovati pri povečanju odpornosti plevela;

G. ker agencija EFSA ni zahtevala dodatnih študij, na primer poskusov na prostem, ki bi trajali več kot eno sezono in bi se izvedli tudi na drugih območjih, kjer pridelujejo koruzo; ker prav tako ni bilo pridobljenih podatkov, kaj se zgodi v bolj ekstremnih okoljskih razmerah, ki so na primer posledica podnebnih sprememb, čeprav je dokazano, da lahko okoljski dejavniki vplivajo na izražanje toksinov Bt ([7]);

Odsotnost analize ostankov glufosinata

H. ker je glufosinat razvrščen kot strupen za razmnoževanje iz skupine 1B in zato izpolnjuje merila za izločitev iz Uredbe (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ([8]); ker je veljavnost odobritve glufosinata za uporabo v Uniji potekla 31. julija 2018 ([9]);

I. ker študije kažejo, da lahko glufosinat močno vpliva na črevesno floro ([10]), zato bi bilo treba najprej oceniti dolgoročno strupenost (mešano strupenost) celih živil in krme zaradi toksinov Bt za črevesje, ki nastane pri škropljenju z glufosinatom, šele nato se lahko sprejme kakršen koli sklep o učinkih na zdravje in varnosti hrane;

([6]) Mnenje agencije EFSA, str. 1.

([7]) Gl. na primer: Trtikova, M., Wikmark, O.G., Zemp, N., Widmer, A., Hilbeck, A., Transgene expression and Bt protein content in transgenic Bt maize (MON810) under optimal and stressful environmental conditions, Plos ONE, 2015:10(4): e0123011, https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0123011.

([8]) Uredba (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o dajanju fitofarmacevtskih sredstev v promet in razveljavitvi direktiv Sveta 79/117/EGS in 91/414/EGS (UL L 309, 24.11.2009, str. 1).

([9]) https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=as.details&as_id=79

([10]) Gl. na primer: https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0304389420301400?via%3Dihub.

J. ker se šteje, da ocenjevanje ostankov herbicidov in njihovih razgradnih produktov na gensko spremenjenih rastlinah, pa tudi njihova interakcija s toksini Bt, ne sodi na področje pristojnosti odbora EFSA za gensko spremenjene organizme in se zato ne izvaja v postopku odobritve gensko spremenjenih organizmov;

Odprta vprašanja v zvezi s toksini Bt

K. ker sta bili v varnostni študiji uporabljeni beljakovini eCry3.1Ab in mCry3A, proizvedeni v bakteriji *Escherichia coli (E-coli)*, in ne beljakovini, ki ju proizvaja sama gensko spremenjena rastlina ([11]), kar pomeni, da ocena toksičnih učinkov temelji na predpostavki, da sta toksina Bt, ki ju proizvaja bakterija *E-coli*, enaka toksinoma Bt, ki ju proizvaja rastlina; ker pristojni organ države članice meni, da ocene ne bi smele temeljiti le na preskusih s transgenimi toksini Bt, ki nastajajo v mikrobnih sistemih, če naj se ustrezno upoštevajo sinergijski učinki ([12]);

L. ker toksikološkim testom, ki so bili izvedeni z izoliranimi beljakovinami, ni mogoče pripisati velikega pomena, saj so toksini Bt v gensko spremenjenih kulturnih rastlinah, kot so koruza, bombaž in soja, po naravi bolj toksični kot izolirani toksini Bt, inhibitorji proteaze, ki so prisotni v rastlinskem tkivu, namreč lahko zakasnijo razgradnjo toksinov Bt in tako povečajo njihovo toksičnost; ker je bil ta pojav dokazan v številnih znanstvenih študijah, tudi v tisti, izvedeni pred 30 leti za družbo Monsanto, ki je pokazala, da je toksičnost toksinov Bt celo ob prisotnosti izjemno majhne količine inhibitorjev proteaze do 20-krat višja ([13]);

M. ker se v ocenah tveganja agencije EFSA ti učinki niso nikoli upoštevali, čeprav so relevantni za vse rastline Bt, ki jih je dovoljeno uvažati v Unijo ali gojiti v Uniji; ker ni mogoče trditi, da večja toksičnost zaradi interakcije med inhibitorji proteaze in toksini Bt ni tvegana za ljudi in živali, ki uživajo živila in krmo, ki vsebujejo toksine Bt;

N. ker so bili v številnih študijah opaženi stranski učinki izpostavljenosti toksinom Bt, ki lahko vplivajo na imunski sistem, ter se je ugotovilo, da imajo lahko nekateri toksini Bt adjuvantne lastnosti ([14]), kar pomeni, da lahko povečajo alergenost drugih beljakovin, s katerimi pridejo v stik;

O. ker se šteje, da ocenjevanje morebitne interakcije ostankov herbicidov in njihovih metabolitov s toksini Bt ne sodi na področje pristojnosti odbora EFSA za gensko spremenjene organizme in se zato ne izvaja pri oceni tveganja; ker je to sporno, saj je znano, da ostanki škropljenja z glufosinatom motijo črevesno floro, kar lahko na primer poveča imunski odziv v kombinaciji s toksini Bt ([15]);

Kmetijske rastline z genom Bt: učinki na neciljne organizme in povečana odpornost

P. ker v nasprotju z uporabo insekticidov, pri katerih gre za izpostavljenost med škropljenjem in v omejenem obdobju po njem, uporaba gensko spremenjenih rastlin, odpornih proti škodljivcem, pomeni stalno izpostavljenost ciljnih in neciljnih organizmov toksinom Bt;

([11]) Mnenje agencije EFSA, str. 10.

([12]) Pripombe držav članic, dostopne prek registra vprašanj agencije EFSA (sklic: EFSA-Q-2017-00398): https://www.efsa.europa.eu/en/register-of-questions, p. 21.

([13]) MacIntosh, S.C., Kishore, G.M., Perlak, F.J., Marrone, P.G., Stone, T.B., Sims, S.R., Fuchs, R.L., Potentiation of *Bacillus thuringiensis* insecticidal activity by serine protease inhibitors, Journal of Agricultural and Food Chemistry, 1990, št. 38, str. 1145–1152, https://pubs.acs.org/doi/abs/10.1021/jf00094a051.

([14]) Za pregled gl. Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L., An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals, Journal of Applied Toxicology, maj 2016, 36(5), str. 630–648, https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252.

([15]) Parenti, M.D., Santoro, A., Del Rio, A., Franceschi, C., Literature review in support of adjuvanticity/immuno-genicity assessment of proteins, EFSA Supporting Publications, januar 2019, 16(1): 1551, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/sp.efsa.2019.EN-1551.

Q. ker se domneva, da toksini Bt kažejo en sam ciljni način delovanja, ne more več šteti za pravilno in ker učinkov na neciljne organizme ni mogoče izključiti ([16]); ker je vse več dokazov o raznolikih učinkih na neciljne organizme; ker je v nedavnem pregledu navedenih 39 strokovno pregledanih publikacij, v katerih so ugotovljeni znatni škodljivi učinki toksinov Bt na številne vrste zunaj predvidenega področja učinkovanja ([17]);

R. ker je lahko vrsta neciljnih organizmov zaradi uvoza rastlin z genom Bt prek razlitja, njihovih odpadkov in gnoja izpostavljena toksinom Bt; ker učinki na neciljne organizme v oceni tveganja niso bili ocenjeni;

S. ker v oceni tveganj ni bil upoštevan razvoj odpornosti ciljnih škodljivcev proti toksinom Bt, kar bi lahko privedlo do uporabe okoljsko manj varnih pesticidov ali povečanja odmerkov in pogostosti uporabe pesticidov na gensko spremenjenih rastlinah v državi pridelave; ker namerava agencija Združenih držav Amerike za varstvo okolja v naslednjih treh do petih letih postopoma opustiti številne križance koruze Bt in nekatere sorte bombaža Bt, saj so žuželke vse bolj odporne proti njim ([18]);

T. ker se trditve, da se bo z uporabo rastlin z genom Bt zmanjšala raba insekticidov, ne ujemajo s študijo, nedavno objavljeno v Združenih državah Amerike ([19]), v kateri je bilo ugotovljeno, da pri več analizah vpliva rastlin z genom Bt na vzorce rabe pesticidov ni bilo upoštevano tretiranje semen, kar pomeni, da se raba insekticidov zaradi uporabe rastlin z genom Bt morda ni toliko zmanjšala, kot se je ocenjevalo (zlasti pri podatku o škropljenih površinah);

U. ker je Unija pogodbenica Konvencije OZN o biološki raznovrstnosti, v kateri je jasno zapisano, da imajo tako države izvoznice kot države uvoznice mednarodno odgovornost glede biološke raznovrstnosti;

Pripombe držav članic

V. ker so države članice v trimesečnem posvetovalnem obdobju agenciji EFSA predložile številne kritične pripombe ([20]), med drugim so opozorile, da na podlagi podatkov iz poskusov na prostem ni mogoče sklepati, da so lokacije, zajete v poskus, reprezentativne, kar zadeva agronomske prakse ali abiotske (vlažnost in rodovitnost tal) in biotske (prevladujoči škodljivci in tveganja za bolezni ter plevelni profili) dejavnike, da so primerjalne analize premalo obsežne, saj se ni upoštevala uporaba glufosinata na gensko spremenjeni koruzi, da načrt spremljanja ne zadostuje za obravnavo morebitnega vpliva gensko spremenjene koruze na okolje, da na podlagi študij, ki jih je priložil vlagatelj, ni mogoče zaključiti, da bosta izpostavljenost okolja in torej vpliv na neciljne organizme zanemarljiva in kakšni so dolgoročni učinki vseh tovrstnih živil in krme na razmnoževanje in razvoj;

Spoštovanje mednarodnih obveznosti Unije

W. ker Uredba (ES) št. 1829/2003 določa, da gensko spremenjena živila in krma ne smejo imeti škodljivih učinkov na zdravje ljudi, zdravje živali ali okolje in da mora Komisija pri pripravi osnutka sklepa upoštevati vse ustrezne določbe prava Unije in druge legitimne dejavnike, pomembne za obravnavano zadevo; ker bi morali ti legitimni dejavniki

([16]) Gl. na primer: Hilbeck, A., Otto, M., Specificity and combinatorial effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in the context of GMO environmental risk assessment, Frontiers in Environmental Science 2015, 3:71, https://doi.org/10.3389/fenvs.2015.00071.

([17]) Hilbeck, A., Defarge, N., Lebrecht, T., Bøhn, T., Insecticidal Bt crops. EFSA's risk assessment approach for GM Bt plants fails by design, RAGES 2020, str. 4, https://www.testbiotech.org/sites/default/files/RAGES_report-Insecticidal%20Bt%20plants.pdf.

([18]) https://www.dtnpf.com/agriculture/web/ag/crops/article/2020/09/29/epa-proposes-phasing-dozens-bt-corn

([19]) Douglas, M.R., Tooker, J.F., Large-Scale Deployment of Seed Treatments Has Driven Rapid Increase in Use of Neonicotinoid Insecticides and Preemptive Pest Management in U.S. Field Crops, Environmental Science and Technology 2015, 49, 8, str. 5088–5097, https://pubs.acs.org/doi/10.1021/es506141g.

([20]) Pripombe držav članic, dostopne prek registra vprašanj agencije EFSA (sklic: EFSA-Q-2017-00398): https://www.efsa.europa.eu/en/register-of-questions.

vključevati obveznosti Unije na podlagi ciljev trajnostnega razvoja OZN, Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah in Konvencije OZN o biološki raznovrstnosti;

X. ker posebna poročevalka OZN o pravici do hrane v poročilu iz leta 2017 ugotavlja, da imajo nevarni pesticidi katastrofalne posledice za zdravje, zlasti v državah v razvoju ([21]); ker je cilj trajnostnega razvoja 3.9 OZN do leta 2030 občutno zmanjšati število primerov smrti in bolezni zaradi izpostavljenosti nevarnim kemikalijam ter onesnaženosti zraka, vode in tal ([22]); ker bi odobritev uvoza gensko spremenjene koruze povečala povpraševanje po tej koruzi, tretirani s herbicidom, ki je strupen za razmnoževanje in ni več dovoljen za uporabo v Uniji, s čimer bi se povečala izpostavljenost delavcev temu herbicidu v tretjih državah; ker je to tveganje za delavce še posebej problematično pri gensko spremenjenih kmetijskih rastlinah, odpornih proti herbicidom, saj se pri njih uporabijo večje količine herbicida;

Nedemokratično odločanje

Y. ker pri glasovanju Stalnega odbora za prehranjevalno verigo in zdravje živali iz člena 35 Uredbe (ES) št. 1829/2003, ki je potekalo 11. januarja 2021, ni bilo sprejeto mnenje, kar pomeni, da države članice odobritve niso podprle s kvalificirano večino; ker je 13 držav članic (ki predstavljajo 35,52 % prebivalstva Unije) glasovalo proti odobritvi, medtem ko je za glasovalo le deset držav članic (ki predstavljajo 27,49 % prebivalstva Unije), štiri države članice (ki predstavljajo 37 % prebivalstva) pa so se glasovanja vzdržale;

Z. ker Komisija priznava, da je problematično, da mora še vedno sprejemati sklepe o odobritvah gensko spremenjenih organizmov, ki jih ne podpira kvalificirana večina držav članic, kar bi morala biti kvečjemu izjema, vendar je zdaj to postalo že pravilo pri odločanju o odobritvi gensko spremenjenih živil in krme;

AA. ker je Evropski parlament v osmem zakonodajnem obdobju sprejel 36 resolucij, v katerih nasprotuje temu, da bi gensko spremenjene organizme, namenjene za živila in krmo, dali na trg (33 resolucij) ter da bi te organizme gojili v Uniji (tri resolucije); ker je v devetem zakonodajnem obdobju že 16-krat nasprotoval, da bi gensko spremenjene organizme dali na trg; ker niti ene odobritve teh gensko spremenjenih organizmov ni podprla kvalificirana večina držav članic; ker razlogi, zakaj države članice ne podpirajo odobritve, vključujejo nespoštovanje previdnostnega načela v postopku odobritve in znanstvene pomisleke v zvezi z oceno tveganja;

AB. ker Komisija sicer priznava demokratični primanjkljaj, odsotnost podpore držav članic in nasprotovanje Parlamenta, a vseeno še naprej sprejema odobritve za gensko spremenjene organizme;

AC. ker ni treba spreminjati zakonodaje za to, da bi lahko Komisija zavrnila odobritev, če je kvalificirana večina držav članic v odboru za pritožbe ne podpre ([23]);

1. meni, da osnutek izvedbenega sklepa Komisije presega izvedbena pooblastila, določena v Uredbi (ES) št. 1829/2003;

([21]) https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx
([22]) https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/
([23]) V skladu s členom 6(3) Uredbe (EU) št. 182/2011 Komisija „lahko“ nadaljuje postopek odobritve, če v odboru za pritožbe ni kvalificirane večine držav članic, vendar to ni nujno.

2. meni, da osnutek izvedbenega sklepa Komisije ni v skladu s pravom Unije, saj ni združljiv s ciljem Uredbe (ES) št. 1829/2003, tj. v skladu s splošnimi načeli iz Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta ([24]), dati osnovo za zagotavljanje visoke ravni varstva življenja in zdravja ljudi, zdravja in zaščite živali, okolja ter interesov potrošnika v zvezi z gensko spremenjenimi živili in krmo ob zagotavljanju učinkovitega delovanja notranjega trga;

3. poziva Komisijo, naj umakne osnutek izvedbenega sklepa;

4. pozdravlja, da je Komisija v pismu z dne 11. septembra 2020 poslancem končno priznala, da je treba pri odločitvah o odobritvi gensko spremenjenih organizmov upoštevati trajnostnost ([25]); je razočaran, ker Komisija še naprej dovoljuje uvoz gensko spremenjenih organizmov v Unijo, čeprav Parlament vedno znova temu nasprotuje, večina držav članic, pa glasuje proti;

5. poziva Komisijo, naj čim prej nadaljuje pripravo meril o trajnosti ter vanjo v celoti vključi Parlament; poziva jo tudi, naj sporoči, kako in v kakšnem časovnem okviru bo to potekalo;

6. znova poziva Komisijo, naj ne odobri gensko spremenjenih rastlin, ki so odporne proti herbicidom, dokler ne bodo zdravstvena tveganja, povezana z ostanki, docela raziskana za vsak posamezni primer, kar zahteva celovito oceno ostankov škropljenja gensko spremenjenih kmetijskih rastlin s komplementarnimi herbicidi ter oceno razgradnih produktov herbicidov in morebitnih kombiniranih učinkov, vključno s samo gensko spremenjeno rastlino;

7. znova poziva Komisijo, naj ne odobri uvoza gensko spremenjenih rastlin, ki so namenjene za živila ali krmo in so odporne proti aktivni snovi herbicida, ki je v Uniji ni dovoljeno uporabljati;

8. poziva agencijo EFSA, naj končno prizna, da obstajajo precejšnje razlike med naravnimi toksini Bt in tistimi, ki se tvorijo pod vplivom sintetičnih transgenov v gensko spremenjenih kmetijskih rastlinah, ter naj razširi oceno tveganja, da bo upoštevala vse interakcije in kombinirane učinke med toksini Bt, gensko spremenjenimi rastlinami in njihovimi sestavnimi deli, ostanki škropljenja s komplementarnimi herbicidi, okoljem ter posledicami za zdravje in varnost hrane;

9. poziva agencijo EFSA, naj ne sprejema več študij toksičnosti, pri katerih so bile uporabljene izolirane beljakovine, saj se te po strukturi in bioloških učinkih najverjetneje razlikujejo od tistih, ki jih rastlina proizvede sama, ter naj zahteva, da se vsi testi izvedejo s tkivom gensko spremenjene rastline;

10. poziva agencijo EFSA, naj zagotovi, da se bodo podatki iz poskusov na prostem oziroma rastlinjakov nanašali na dovolj širok razpon kmetijskih in okoljskih pogojev, da bo mogoče oceniti vpliv vseh stresnih dejavnikov, ki jih lahko pričakujemo med pridelavo, na izražanje genov in sestavo rastline;

11. poziva agencijo EFSA, naj poskrbi, da se bodo podatki iz poskusov na prostem oziroma rastlinjakov nanašali na dovolj širok razpon različnih sort, da bo mogoče oceniti vpliv različnih genskih podlag na izražanje genov in sestavo rastline;

12. poziva agencijo EFSA, naj zahteva podatke o posledicah uživanja živil in krme iz gensko spremenjenih rastlin za črevesno floro;

13. znova poziva Komisijo, naj upošteva obveznosti, ki jih ima Unija po mednarodnih sporazumih, kot so Pariški sporazum o podnebnih spremembah, Konvencija OZN o biološki raznovrstnosti in cilji OZN za trajnostni razvoj;

([24]) Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L 31, 1.2.2002, str. 1).

([25]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf

14. poudarja, da predlogi sprememb, ki jih je Evropski parlament sprejel 17. decembra 2020 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) št. 182/2011 ([26]) in služijo kot podlaga za pogajanja s Svetom, določajo, da Komisija ne odobri gensko spremenjenih organizmov, če za to ni podpore kvalificirane večine držav članic; vztraja, naj Komisija spoštuje to stališče, in poziva Svet, naj nemudoma nadaljuje delo in sprejme splošni pristop k tej zadevi;

15. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.

([26]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0364.